

המלצות לעונה בפרדס באזור גליל גולן - אפריל 2019

השקיה

בכל אזור הצפון ירדו בימים האחרונים כ – 20 מ"מ משקעים שנוספו למשקעים הרבים והמבורכים שירדו באזורנו בחורף האחרון. האדמה רוויה במים דבר שמאפשר לנו דחיה נוספת של תחילת ההשקיה. באדמות הבינוניות נתחיל להשקות בשבוע הראשון של חודש מאי ובאדמות הכבדות בשבוע השני של מאי.

במחצית הראשונה של מאי נתחיל במנת מים של 3 מ"ק לדונם ליום X 3 ימים באדמות הכבדות.

יש להקפיד בפיקוח אחר אלטרנריה בזנים הרגישים ובעיקר בזן מינאולה בעקבות מזג האוויר. טיפולים במקרה של נגיעות, נכתבו בדפון מרץ.

שיפור חנטה

שיפור חנטה בזני ההדר שבדרך כלל איננו מחגרים אותם בשיא הפריחה. יש לחגר 50% - 80% מזרועות העץ בעצים בהם **הפריחה בינונית ומטה**. חיגור זרועות בשיא הפריחה עשוי לשפר את המצב במידה מסוימת וישפר את החנטה והישארות החנטים במצב עניינים זה. בעצים עם פריחה בינונית, יש לבצע חיגור של 50% מזרועות העץ. בעצים בעלי פריחה חלשה יש לבצע חיגור של 80% מזרועות העץ. בעצים עם פריחה טובה ושופעת אין לבצע חיגור כלל. **כלל אצבע לפריחה טובה בשיא הפריחה** – הקרקע שמתחת לנוף העצים לבנה מנשירת עלי הכותרת. בפריחה בינונית – התופעה בינונית. בפריחה חלשה רואים מעט עלי כותרת לבנים על הקרקע בשיא הפריחה. בחלקות בהן יש שונות רבה מעץ לעץ, יש לחגר רק את העצים עם הפריחה הבינונית ומטה ולדלג על העצים עם הפריחה השופעת.

בזן **אור** שיא הפריחה ברוב הפרדסים יהיה בשבוע האחרון של חודש אפריל: יש לחגר 80% מזרועות העץ. בשנתיים האחרונות ויתרנו על ריסוס הג'ברלין בחלקות האור בשל שתי סיבות: בחלק מהחלקות הוכח שריסוס זה גורם להיסדקות פרי רבה בסתיו ושכרנו יוצא בהפסדנו. סיבה שניה הוא החיגור השני שנבצע בחודש מאי שיתר ריסוס זה. 2-3 שבועות מהחיגור הראשון באור נבצע חיגור שני. בעצים בוגרים מנטיעת 2013 והלאה נבצע חיגור גזע. בעצים צעירים יחסית מנטיעת 2014 והלאה נבצע חיגור שני ב 80% מהזרועות. מטרת החיגור השני היא מניעת נשירת חנטים חזקה בחודש מאי המשופע בארועי חום כבדים בדרך כלל.

דישון

הדישון הקיצי מתחיל מיד עם תחילת ההשקיה באביב. מומלץ מאוד לדשן על פי בדיקות עלים. בדיקות העלים נדגמות בסתיו. לפרדסנים שדגמו בדיקות עלים בסתיו ישלחו המלצות דישון ספציפיות לחלקות.

בפרדסים בהן לא נדגמו בדיקות עלים בסתיו הקודם, מומלץ לדשן ב 25-30 ק"ג צרוף חנקן (N), 20-25 ק"ג צרוף תחמוצת אשלגן (K₂O), 5-10 ק"ג צרוף תחמוצת זרחן (P₂O₅).

למדשנים בחנקן ממקור אוריאה יש להקפיד עם חלוקת המנה לכל ההשקיות ולהקפיד לדשן רק במחצית, או בשליש האחרון של ההשקיה. בזנים הנקטפים בחודש ספטמבר ובזן אור ויש חשש לשבירת הצבע, רצוי לסיים את הדישון החנקני בתחילת יולי.

נמלים

במידה ובפרדס מבחינים באוכלוסיית נמלים גבוהה ורואים טיילות של נמלים על גזעי העצים, יש לטפל בנושא. טיפול באוכלוסיית הנמלים עוזר להפחית את אוכלוסיית הכנימות בפרדס, בעיקר את הקמחיות. הנמלים חיות עם הכנימות בסימביוזה, משמשות להן להובלה ברחבי העץ ומגינות עליהן מפני האויבים הטבעיים. בקינים יש לפזר דורסן מגורען. על העצים יש למרוח תמיסה של דורסן על הגזע בטבעת שרוחבה 20 ס"מ, רצוי שמיקום הטבעת יהיה מתחת לפיצול הזרועות, בכל מקרה יש להקפיד בגיזום שמלה לעץ כדי למנוע מעבר נמלים דרך השמלה.

המינון המומלץ לתמיסה: דורסן אבקה (5%) במינון של 30% בתוספת דבק פלסטי 1%. לא להתבלבל - 3 ק"ג אבקה דורסן + 7 ליטר מים + 100 סמ"ק דבק פלסטי.

טיפול נוסף במניעת עליית נמלים וקמחיות על העץ הוא מריחת תכשיר דביק הנקרא **טרמינום** על הגזע. הנמלים ומזיקים שוכני קרקע המטפסים על הגזע נעצרים בשכבת הדבק. הטיפול יעיל לחודשים רבים ולעיתים אף לשנתיים. יש להימנע ממריחת הטרמינום על גזע החשוף לקרינת שמש ולשתילים עד גיל 4 שנים, עלול לגרום לצריבה ולנזק.

הלבנה למניעת נזקי קרינה וחום

בעצים בהם הגיזום חשף את הגזע וזרועות העץ לקרינת שמש יש להלבין בסיד כבוי בריכוז $40\% +$ דבק פלסטי 1% . ההלבנה תעשה במריחה במברשת על האזורים החשופים לשמש. בעקבות נסיון טוב של חלק מהפרדסנים מומלצת גם הלבנה בתכשיר היפרסיד ביחס של 1 ל 3 עם מים, ניתן לרסס על הגזעים והזרועות, לא לריסוס הנוף והעלווה.

גיזום

בחודש אפריל אין לגזום הדורים בפעולות מסיביות: גיזום צמרת, שדירה, מעברים ושמלה. נמצא לאחרונה שגיזום זה מעודד לבלוב מלאכותי בתקופה זו ומתחרה בחנטים הצעירים ומפיל אותם. גיזום זה ניתן לביצוע רק בסיום נשירת החנטים הטבעית של כל זן: אשכוליות ותפוזים החל מאמצע חודש מאי, הדס, מיכל, מינאולה, אורה ומירב החל מתחילת יוני ובזן אור החל מאמצע חודש יוני. גיזום שאינו מעודד לבלוב: גיזום יבש, ניקוי זרועות וגזע מצמוחים והסרת ענפים מבסיסם מותרים בכל התקופות.

הגדלת פרי

בעקבות שינוי שחל ב 3 השנים האחרונות ביעדי השיווק של האשכולית האדומה, אנחנו צריכים לקטוף פרי קטן ובינוני ופחות פרי גדול. הפרי המבוקש הוא בקטרים של 90 - 105 מ"מ, מניינים 50,45,40,35. בחלקות בהן היה פרי גדול מידי ברמה של יותר מ 30% מכלל הפירות בפירות הגדולים מ 105 מ"מ, מניינים 32,28,24,18 לא נרסס להגדלת פרי בתקופה הקרובה. בחלקות בהן גודל הפרי היה רצוי או קטן נרסס בקוטר חנטים 15-20 מ"מ **מגדילון** $0.1\% +$ בונוס 4% .

בחלקות סטאר רובי בעמק החולה המצב דומה, הפרי לא נקטף בתקופה הבכירה מאוד ועיקרו נקטף מתחילת חודש אוקטובר ועד סוף העונה. בשנים האחרונות, בתקופה זו, היה עודף היצע של פרי גדול וחוסר בפרי בינוני וקטן, לכן לא נטפל בחלקות סטאר רובי הצעירות מנטיעת 2005 בריסוסים להגדלת פרי.

בחלקות אשכולית אדומה ותיקות מנטיעת 2004 ויותר שנושאות יבול עם פרי קטן יחסית בשנים האחרונות, נרסס להגדלת הפרי בקוטר חנטים 15-20 מ"מ **מגדילון** $0.1\% +$ בונוס 4% , ריסוס שני נרסס לאחר 7-10 ימים **מגדילון** $0.1\% +$ בונוס 3% .

בחלקות ניוהול, קרה קרה, סמרגולד, ראוסטנברג וסמי הנושאות שפע חנטים

1. בקוטר חנטים 15-20 מ"מ יש לרסס **מגדילון** $0.1\% +$ בונוס 4%
2. לאחר 10 ימים מהריסוס הראשון **מגדילון** $0.1\% +$ בונוס 3%

בחלקות ניוהול, קרה קרה, וסמי עם חנטה מועטה נסתפק בריסוס הגדלה אחד בלבד של **מגדילון $0.1\% +$ בונוס 4% בקוטר חנטים 15-20 מ"מ.**

בחלקות תפוזים בהן הפרי בשנתיים האחרונות גדול מידי, אין לרסס להגדלת פרי.

בחלקות תפוזים שהפרי שלהן מיועד לשיווק לסיין אין לרסס כלל להגדלת פרי, יש עדיפות בשוק זה לפרי קטן ובינוני בלבד.

בחלקות ליים הנושאות שפע חנטיים

1. בקוטר חנטיים 15-20 מ"מ יש לרסס **מגדילון** 0.1% + בונוס 4%
2. לאחר 10 ימים מהריסוס הראשון נרסס שוב **מגדילון** 0.1% + בונוס 3%, יש להימנע מריסוס שני אם במועד זה יש גל לבלוב צעיר, יש להמתין להתבגרות הבלבוב ואז לרסס, האוקסינים פוגעים קשות בבלבוב הצעיר.
3. בחלקות ליים עם חנטה מועטה נסתפק בריסוס הגדלה אחד בלבד של **מגדילון** 0.1% + בונוס 4%

יש לבצע את הריסוס בלילה ולא בזמן אירוע חמסין כבד.
יש להקפיד על רישום מדויק של הטיפולים, על מנת לאפשר משלוח פרי מתאים לשווקים שלא מתירים בהם שימוש ב- 2-4-DP
נפח התרסיס בפרדסים בוגרים 300 ליטר לדונם. מהירות נסיעה איטית, עד 1.5 קמ"ש.
בפרדסים צעירים נפח התרסיס יוקטן פרופוזיונלית לגובה העצים.

דפון טיפולים להגדלת פרי במנדרינות ישלח בהמשך.

**ברכה
ניצן רוטמן**

